

по реоспу
~ 412

ex. v20

Ф 630

once 1

Державний архів Сумської області
Глухівський повітовий суд
м. Глухів Глухівського повіту Чернігівської губернії

ФОНД 630

Інвентарний опис № 1

1833-1865 pp.

ПЕРЕДМОВА

до опису № 1 фонду 630 Глухівський повітовий суд
м. Глухів Глухівського повіту Чернігівської губернії

Глухівський повітовий суд - нижча станова судова інстанція у Російській імперії, запроваджена згідно "Учреждения о губерниях" 1775 року – реформою місцевого управління, у ході якої відбулося відокремлення суду від виконавчих органів.

З запровадженням намісництва (на Слобожанщині у 1780 р., на Лівобережній Україні у 1782 р.) були утворені повітові суди для вирішення кримінальних та цивільних справ, спочатку тільки для дворян, а після 1796 року для усіх станів повіту (крім міського). До складу повітового суду входили повітовий суддя та два засідателі. Повітовий суддя затверджувався губернатором і часто був ставлеником впливових осіб даної губернії – губернатора або заможних поміщиків своєї округи. До 1831 року повітові судді обиралися на трирічний, а потім – шестирічний термін дворянами повіту, які мали право голосу у повітових зборах, яким виповнилося 25 років, які мали власне село та дослужилися до обер-офіцерського чину. Хто не задовольняв цим умовам, міг бути лише присутнім на всіх дворянських зібраннях, але ні активним, ні пасивним виборчим правом не користувався. Допомогали суддям два засідателі, участь яких у судових процесах була номінальною або зовсім незначною.

Засідання повітового суду за звичайних обставин проводилися три рази на рік ("в три терміни"): перший - з 8 січня до Страсного тижня, другий – після Трійці до 27 червня і третій – від 2 жовтня до 18 грудня. В окремих випадках (за наказом губернатора чи іншої вищої інстанції) повітовий суд проводив додаткові засідання.

Також при кожному повітовому суді обов'язково існувала дворянська опіка, яка складалася з голови - повітового предводителя дворянства, повітового судді та дворянських засідателів. Ця установа була самостійною у виконанні своїх функцій, щоправда, ряд справ вирішувала за допомогою цього суду.

Деякі посади у повітовому суді не були виборними, а люди призначалися на них вільно. Крім посади столоначальника невиборними у повітовому суді були також посади секретарів, канцеляристів, копіїстів, палітурників, сторожів тощо.

Повітовий суд попервах розглядав лише незначні цивільні справи на суму, меншу за 30 крб., а також деякі кримінальні справи (про бродяг, утікачів). Крім власне судових справ, він вирішував і деякі позасудові справи: збереження межових книг та планів, проведення ревізій повітового казначейства, оформлення актів і документів кріпосного порядку тощо.

Одна з функцій повітового суду - це вирішення різного роду земельних суперечок. Наприклад, представники повітового суду повинні були разом з присяжним землеміром оглядати безпосередньо на місці спірні межі, попередивши за шість тижнів про цей огляд як позивача, так і відповідача.

Виконував повітовий суд також певні нотаріальні функції.

Окрім справ, що відносилися до судової сфери, повітовий суд вирішував певні питання також по поліцейському та так званому казенному управлінню:

1) свідоцтво повітового казначейства; 2) видача ярликів (дозволів) на провезення вина тощо.

Апеляційною і ревізійною інстанцією щодо повітового суду спочатку був губернський становий суд («верхній земський суд»), який складався з двох департаментів — кримінального і цивільного. У 1-й пол. 19 ст. його було ліквідовано; апеляційною і ревізійною інстанцією стали губернська палата кримінального суду і губернська палата цивільного суду.

Повітові суди припинили своє існування в результаті проведення судової реформи 1864 року. Реформа проводилася поступово, тому ці суди були скасовані не відразу. 20 листопада 1864 р. з'явилися судові устами, які проголошували в державі новий судоустрій. І затверджені імператором вони були тільки 19 жовтня 1865 р. Миттєво було б нереально ліквідувати старі судові установи, а на їх місці створити нові — всестанові суди, що мали інші структуру та коло повноважень. До моменту остаточної ліквідації повітові суди ще продовжували отримувати та виконувати розпорядження вищих інстанцій, вирішувати кримінальні та цивільні справи. Окремі повітові суди продовжували працювати до 1868-1869 рр.

Застарілі слова та терміни, які зустрічаються в описах та справах:

Віддача у рекрути, здавачі (віддавальники) у рекрути.

Гуральня — винокурний завод.

Економічні селяни — категорія економічно залежних від держави селян в Російській імперії в другій половині XVIII-першій половині XIX століть. Це були монастирські та церковні селяни, передані в 1764 році в результаті секуляризації церковних земель під управління Колегії економії (звідси і сама назва селян). Цим селянам віддана частина монастирських земель, барщина та натуральний оброк замінені подушним денним оброком. Селяни володіли відносно особистою волею, несли державі повинності. В 1786 році з ліквідацією Колегії економії, економічні селяни перейшли у відомість місцевих органів (казенних палат) і злились із загальною масою державних селян.

Зделочная запись (рос.) — запис угоди щодо розподілу нерухомого майна.

Корчемство — в Московії і Російській імперії таємне виробництво і торгівля спиртними напоями і іншими товарами, що становили монополію держави або обкладеними акцизом. Товарами казенного інтересу були в тому числі пиво, тютюн і сіль, але частіше під корчемством мали на увазі таємне провезення і продаж хлібного вина (горілки).

Корчемнік (корчмарь, шинкарь) — той, хто таємно виготовляє вино або торгує ним, не маючи законного права.

Купча кріпость — нотаріальний акт придбання у власність майна, встановлення права необмеженої приватної власності (прикріплення).

Обивателі — у Російській імперії в XIX - початку XX століття так називали поміщиків, землевласників на теренах Білорусі, України, Литви та Польщі. Обиватель (обивателька) є синонімом терміну підданий (піддана).

До податного стану, який підлягає обкладанню податтю, відносилися селяни і поселенці власники, селяни тимчасово зобов'язані.

Провладенье – те саме незаконне володіння чужим надбанням протягом певного часу.

Сиделець - для продажу вина в питних будинок державою наймався "казенний сиделець", або цілувальник.

Цехові - п'ять станових груп городян, що враховувалися в окремих розділах міської обивательської книги:

- почесні громадяни (особисті й спадкові)
- купецтво відповідно гільдії (місцеве та з інших міст),
- міщани або «посадські люди»,
- ремісники або «цехові люди»,
- робітники.

Чарочний відкуп - митна реформа 1754 року визначила повсюдні правила казенного виробництва та відпуску населенню через питні заклади алкогольних напоїв. Продукцію власники реалізовували через так званий «чарочний відкуп», що відповідало усім вимогам акцизного законодавства.

* * *

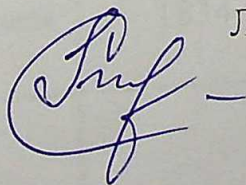
У 2023 році проведено науково-технічну обробку документів постійного терміну зберігання фонду, вдосконалення та переробку описів.

В опис № 1 включені Укази Чернігівського губернського правління та правлячого Сенату про порядок ведення діловодства у повітових судах, підвищення платні і порядок призначення пенсій службовцям, заснування фельдшерських шкіл, про заборону та надання дозволів на укладання угод стосовно нерухомого майна громадян.

В описах відредаговані заголовки справ, уточнені крайні роки документів, кількість аркушів у справах, описи передруковані, складено передмову, історичну довідку, акт перероблення описів архівного фонду. Справи в описах систематизовані за датами. На впорядковані документи складено: опис № 1 справ постійного зберігання за 1833-1865 роки – 42 од.зб. та опис № 2 за 1782-1862 роки – 107 од.зб. Старі описи № 1-3 включені в опис № 2 під № 107.

Передмову склала

Провідний архівіст відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Людмила СОРОКІНА

Глухівський повітовий суд
м. Глухів Глухівського повіту
Чернігівської губернії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державного архіву
Сумської області

Юрій Олійник
2023

Фонд 630

Опис № 1

справ постійного зберігання
за 1833-1865

№№ з/п	Індекс справи	Заголовок справи	Крайні дати документів справи	Крайні дати документів справи	Кількість аркушів у справі	Примітки
1	2	3	4	5	6	7
1.		Укази Чернігівського губернського правління про затвердження положення про домашніх наставників та вчителів, щодо заборони та надання дозволів на укладання стосовно майна, про підвищення платні службовцям повітової поліції, про російських підданих, які проживають за кордоном.	1833	1835	195	
2.		Копія указу царя Миколи I про встановлення ордена св. Георгія.	1833	1833	15	
3.		Копія указу царя Миколи I про введення 3-х рубльової золотої монети.	1834	1835	2	
4.		Укази Сенату, Чернігівського губернського правління про порядок призначення пенсій службовцям, про діловодство в установах, про заснування фельдшерських шкіл.	1834	1835	31	
5.		Укази Чернігівського губернського правління	1835	1835	3	

1	2	3	4	5	6	7
		про введення єдиної форми одягу для студентів і вихованців всіх учбових закладів, про розшук біглих селян.				
6.		Указ Чернігівського губернського правління про дозвіл на безмитне ввезення хлібу через всі європейські митниці.	1835	1835	1	
7.		Укази Чернігівського губернського правління про заборону переселяти казенних селян в Оренбурзьку губернію, про дозвіл вільного продажу солі видобутої із озера Ельтон, про обмеження розстрочки платежів на випадок неврожаю, про дозвіл надавати копії перекладу документів на звичайному папері.	1835	1835	17	
8.		Укази Чернігівського губернського правління щодо заборони зараховувати на службу та брати участь у дворянських виборах поміщика Вельгорського, про виключення із формулярних списків членів Астраханського губернського правління.	1835	1835	3	
9.		Копії указів Чернігівського губернського правління щодо заборони та надання дозволів на укладання угод стосовно майна.	1835	1835	164	
10.		Укази Чернігівського губернського правління про звільнення зі служби у морських відомствах	1835	1869	60	

1	2	3	4	5	6	7
		нижніх чинів за вислугу років, про рекрутські набори, про видачу спадкових капіталів.				
11.		Укази Чернігівської губернської палати цивільного суду про духовні заповіді, дарчі акти, договори продажу та купівлі майна.	1835	1835	64	
12.		Укази Чернігівського губернського правління щодо захисту майна римсько-католицьких церков, про розшук біглих чиновників, про зміну порядку продажу ядовитих речовин, про прийом в училища дітей канцелярських чиновників. Том I.	1835	1835	95	
13.		Те саме. Том II.	1835	1835	101	
14.		Те саме. Том III.	1835	1835	125	
15.		Укази Чернігівського губернського правління щодо штату канцелярської комісії, організованої для контролю роботи дворянських депутатських зборів, про найменування Київського комітету інженерного відомства - «Київським кріпосним будівельним комітетом».	1835	1835	28	
16.		Укази Малоросійського Чернігівського правління.	1835	1835	44	
17.		Укази Чернігівської палати цивільного суду	1835	1835		
18.		Укази Чернігівської палати кримінального суду у справах щодо крадіжок та самоубивств.	1835	1835	6	

1	2	3	4	5	6	7
19.		Укази Чернігівської казенної палати щодо надсилання гербового паперу. Укази Чернігівської палати цивільного суду у справах щодо суперечки поміщиків Хрипачових за кріпосних селян, про стягнення боргу з поміщиці Сухотіної на користь поміщиків Дергунових.	1835	1835	6	
20.		Указ Малоросійського губернського правління у справі про побиття селянином Самойленком селянина Рудина.	1835	1835	1	
21.		Укази Чернігівської казенної палати, доповіді Глухівського повітового суду, листування з державним кредитним банком, заяви громадян щодо духовних заповітів, дарчих актів, купівлі, передачі маєтків у заклад.	1838	1855	237	
22.		Укази Глухівського повітового суду про прибутки та видатки повітового суду. Підтвердження Чернігівського губернського правління, правлячого Сенату, Глухівського казначейства та розписки Глухівської поштової контори щодо фінансових питань Глухівського повітового суду.	1855	1856	158	
23.		Укази Глухівського повітового суду щодо фінансових питань повітового суду. Заяви	1855	1855	388	

1	2	3	4	5	6	7
		громадян щодо права власності на майно, про розділення маєтків, про заборону та надання дозволів на укладання угод стосовно майна.				
24.		Укази Чернігівського губерньського правління про стягнення мита з виноградних вин та інших напоїв, завезених із-за кордону, про порядок видачі лікарями медичних свідоцтв, про розподіл арештантів військового відомства. Положення про розшук осіб, які ухиляються від військової служби.	1855	1855	32	
25.		Копії указів Чернігівського губерньського правління щодо збільшення штату казенних палат та повітових казначейств.	1855	1855	10	
26.		Копії указів і циркулярних розпоряджень Чернігівського губерньського правління про порядок призначення пенсій вихованцям учбових закладів.	1855	1855	5	
27.		Копії указів Чернігівського губерньського правління про стягнення штрафів за невірні оголошення на товари, які перетинають кордон по річках, про надання дозволів на ввезення європейських та колоніальних товарів в Закавказький край через сухопутний кордон з Персією та Туреччиною.	1855	1855	4	

1	2	3	4	5	6	7
28.		Копії указів Чернігівського губернського правління щодо пожежі в полковій канцелярії Астраханського козачого полку.	1855	1855	8	
29.		Приписи Чернігівського губернського правління щодо виконання указів правлячого Сенату про дозвіл на ввезення вина в Ковенську губернію із Остзейського краю, про порядок розірвання шлюбів з солдатами, які перебувають на службі.	1855	1855	15	
30.		Розпорядження правлячого Сенату направлене до Чернігівського духовного правління про доручення видане поміщенню Половцевою на управління майном Комітету Євангелицького приватного сирітського закладу.	1855	1 855	17	
31.		Копії циркулярних розпоряджень направлених із Чернігівського губернського правління у Глухівський повітовий суд щодо селян, які ухиляються від військової служби, про порядок призначення пенсій сім'ям службовців, про порядок представлення до нагородження орденом святого Станіслава.	1855	1855	6	
32.		Укази Глухівського повітового суду щодо фінансових питань повітового суду. Підтвердження Чернігівського	1856	1856	111	

1	2	3	4	5	6	7
		губернського правління, казначейства, правлячого Сенату, Глухівського казначейства та розписки Глухівської поштової контори щодо надходження грошей.				
33.		Укази суду щодо фінансового контролю за коштами.	1856	1856	9	
34.		Укази Глухівського повітового суду щодо фінансових питань, листування Чернігівського губернського правління, казначейства, правлячого Сенату, розписки Глухівської поштової контори щодо прибутків та витрат.	1865	1865	62	
35.		Листування, рапорти повітового пристава І стану з Глухівським земським судом та Київською міською поліцією щодо недоїмок за селянами дружини полковника Марії Ішенко.	1855	1856	34	
36.		Відношення, листування Чернігівського губернського правління, правлячого Сенату, казначейства, міністерства юстиції. Розписки поштової контори, квитанції Глухівського казначейства щодо фінансових питань.	1855	1855	59	
37.		Листування, квитанції Глухівського повітового суду, казначейства, розписки поштової контори щодо прибутків та витрат.	14 січня 1855	2 травня 1856	37	

1	2	3	4	5	6	7
38.		Відношення, розписки та квитанції Глухівського повітового суду про сплату апеляційних витрат та витрат на опублікування.	22 червня 1855	7 грудня 1855	173	
39.		Листування щодо фінансових питань у Глухівському повітовому суді.	1856	1856	53	
40.		Листування щодо фінансових питань у Глухівському повітовому суді.	1856	1856	123	
41.		Листування Чернігівського приказу суспільного догляду та Глухівського сирітського суду. Доповіді повітового суду щодо фінансових питань. Заяви громадян щодо розгляду судових справ.	19 жовтня 1859	21 грудня 1859	87	
42.		Листування Глухівського повітового суду з Чернігівським губернським правлінням щодо розгляду судових справ, рапортів, заяв, скарг.	2 вересня 1861	2 березня 1862	67	

До опису внесено 42 (сорок два) справи з № 1 по № 42, у тому числі:

літерні №№ _____
пропущені №№ _____

Укладач опису:

Провідний архівіст відділу зберігання,
обліку та довідкового апарату

Людмила СОРОКІНА

17.11.2023

Перевідна таблиця шифрів опис № 1 фонд 630

Старий номер опису	Старий номер справи	Новий номер опису	Новий номер справи	Старий номер опису	Старий номер справи	Новий номер опису	Новий номер справи
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1	1	1.				
«	7	«	2.				
«	6	«	3.				
«	6 а	«	4.				
«	2	«	5.				
«	3	«	6.				
«	4	«	7.				
«	5	«	8.				
«	8	«	9.				
«	9	«	10.				
«	10	«	11.				
«	11	«	12.				
«	11 а	«	13.				
«	11 б	«	14.				
«	12	«	15.				
3	1	«	16.				
«	2	«	17.				
«	3	«	18.				
«	4	«	19.				
«	5	«	20.				
1	13	«	21.				
«	14	«	22.				
«	15	«	23.				
2	1	«	24.				
«	2	«	25.				
«	3	«	26.				
«	4	«	27.				
«	5	«	28.				
«	48	«	29.				
«	49	«	30.				
«	50	«	31.				
1	16	«	32.				
3	17	«	33.				
1	60	«	34.				
«	53	«	35.				
«	56	«	36.				
«	64	«	37.				
2	47	«	38.				
1	57	«	39.				
«	58	«	40.				
«	54	«	41.				
2	51	«	42.				

